

Tradiții și obiceiuri agrare

Caracterul dominant rural al GAL-ului și profilul economic dominant agricol al acestuia se reflectă fidel la nivelul comportamentului. La toate nivelele de integrare de la nivelul societății – individ, familie, comunitate – comportamentul este strâns legat de activitățile agricole, fie că este vorba despre practicile agricole actuale, fie că este vorba despre cutume și obiceiuri moștenite de la generațiile anterioare.

Analiza tradițiilor și obiceiurilor asociate practicilor agricole scoate în evidență existența a două categorii majore:

- a. *Tradiții și obiceiuri cu caracter festiv.* În raport cu practicile agricole, tradițiile și obiceiurile festive marchează, de obicei, momente de “bilanț” ale activităților agricole, care pot să coincidă sau nu, cu diferite sărbători religioase. Diversitatea etnică și confesională își pune de asemenea amprenta asupra acestor festivități. Spre exemplu, la fel ca în alte spații cu practici agricole ce țin de creșterea oilor, în luna mai se marchează printr-o suită de activități (ex. măsurarea laptelui) momentul formării turmelor. În alte cazuri, profilul viticol este reflectat în organizarea “Balului strugurilor”, de obicei toamna (septembrie/octombrie), marcându-se importanța acestei activități în viața comunităților.
- b. *tradiții și obiceiuri de practică curentă* (cotidiană, sezonieră, anuală). Sunt elementele care derivă din practicile agricole specifice și au de cele mai multe ori o materializare sub forma meșteșugurilor, produselor manufacturate sau a diferitelor construcții. Dacă în ceea ce privește meșteșugurile se constată dispariția aproape în totalitate a lor, în cazul produselor manufacturate și a construcțiilor cu diferite funcții, ele se păstrează în bună măsură nealterate. Astfel, o formă de conservare a obiceiurilor asociate practicilor agricole este cea de păstrare și transmitere a rețetelor moștenite și producerea unor alimente tradiționale. Omologate sau nu, acestea se regăsesc în practica curentă, constituind uneori substratul unor sărbători locale sau a unor concursuri (ex. concursurile de vinuri organizate în câteva comune din GAL, festivalul ștrudli-ului). Legat de construcții, se constată, pe de o parte, existența unor elemente constructive specifice în cadrul gospodăriilor, de cele mai multe ori cu funcție de anexe, care aveau de cele mai multe ori funcție mixtă: adăpost pentru animale și depozit pentru produsele agricole vegetale. Se adaugă apoi pivnița, ca element

constructiv regăsit la subsolul foarte multor case și care avea în primul rând funcția de depozitare a vinului și a produselor alimentare perisabile (cartofi, legume, etc.)

Tabelul 2 - Festivaluri și obiceiuri tradiționale în GAL Sud-Vest Satu Mare

UAT	Festivalul/sărbătoarea/obiceiul
Andrid	• Sfințirea holdelor (în prima zi a Rusaliilor); • Alaiul de la 15 august (închinat Sfintei Fecioare Maria); • în fiecare an (luna august) se organizează sărbătoarea comunei, denumită “Festivalul berzei”; • Ziua satului - la Dindești (ultima duminică a lunii iunie).
Berveni	• Balul strugurilor (prima duminică din octombrie)
Cămin	• Kirchweih und Erntedankfest
Căuaș	• Balul secerișului - în luna iulie în localitatea Ghenci • Balul strugurilor - în luna octombrie în localitatea Ghenci
Cehal	• Balul Strugurilor in luna octombrie la Cehăluț
Foieni	• Concurs de vinuri (luna februarie);
Petrești	• Festivalul dansului Șvăbesc
Pir	• Pomi de mai – cu o zi înainte de 1 mai, flăcăii aleg copacul sau pomul de mai, care urmează să fie ridicat în cinstea fetelor sau a iubitei; • Ziua Sfintei Lucia - 13 decembrie; • Concurs de vinuri nobile (degustare)” - organizat în prima zi de vineri a lunii martie, în fiecare an
Pișcolt	• Șezătoare la Scărișoara Nouă • Ziua legumicultorului – ultima duminică din iulie
Santău	• Sf. Ilie protector al comunei Santău (2013) • Ziua comunei –ultima duminică din iulie
Sălacea	• „Zilele Sălăcene” (sfârșitul lunii iulie - începutul lunii august); • Zilele localității Otomani (sfârșitul de săptămână cel mai apropiat de 20 august); • Concurs de sapă rotativă.
Urziceni	• Volkes Fest – Festival folkloric (15 mai); • Ziua comunei Urziceni (31 iulie); • Festivalul ștrudelului (prima duminică din august); • Balul strugurilor (luna septembrie). • Gastronomie – produse tradiționale șvăbești (nudli, ștrudli) • „Sâmbra Oilor” – prima duminică a lunii mai.

Ca un element specific deosebit se remarcă un alt element constructiv regăsit în cadrul localităților cu specializare în cultura viței de vie și vinificație. Este vorba despre pivnițele individuale, construcții de sine stătătoare amplasate fie în vatra satului, grupat sau intercalat printre case, fie în cadrul parcelelor ocupate cu viță-de-vie, cu funcție de depozitare a ustensilelor utilizate la producerea vinului, precum și a depozitării vinului. Acestea datează din perioade istorice diferite unele fiind datate de la sfârșitul secolului XIX, altele fiind mai

recente. Potențialul de integrare în cadrul activităților agroturistice derivă din inducerea unui peisaj viticol specific, dar și din posibilitatea includerii acestor pivnițe (Pir, Sălacea), în circuite oenologice. Nu mai puțin importante ca potențial de valorificare turistică sunt cramele, mai puține dar extrem de valoroase ca potențial, unele fiind amenajate ca atare și valorificate pe plan local (Ciumești).

Fig. 24. Crama din Ciumești (datată 1786)

Tabelul 3 – Produse alimentare tradiționale

Localitatea în care se produce	Denumire produs tradițional
Cehăluț	Pălincă de prune Csaholy
Chereușa	Cașcaval Nicolae Manițiu Urdă de oaie Nicolae Manițiu Brânză telemea de oaie Nicolae Manițiu
Ciumești	Pâine de mălai Ciumești Slănină afumată șvăbească de Foieni Jambon afumat șvăbesc de Foieni
Foieni	Pâine șvăbească Foieni
Petrești	Pâine de casă șvăbească Cârnați de casă proaspeți șvăbești Cârnați de casă afumați șvăbești Slănină de casă șvăbească Șuncă de casă șvăbească Strudel
Pișcolț	Făină de seară integral Făină de grâu integrală
Sanislău	Cașcaval Dumitru Manițiu Urdă de oaie Dumitru Manițiu Brânză telemea de oaie Dumitru Manițiu
Tășnad	Cozonac de Tășnad

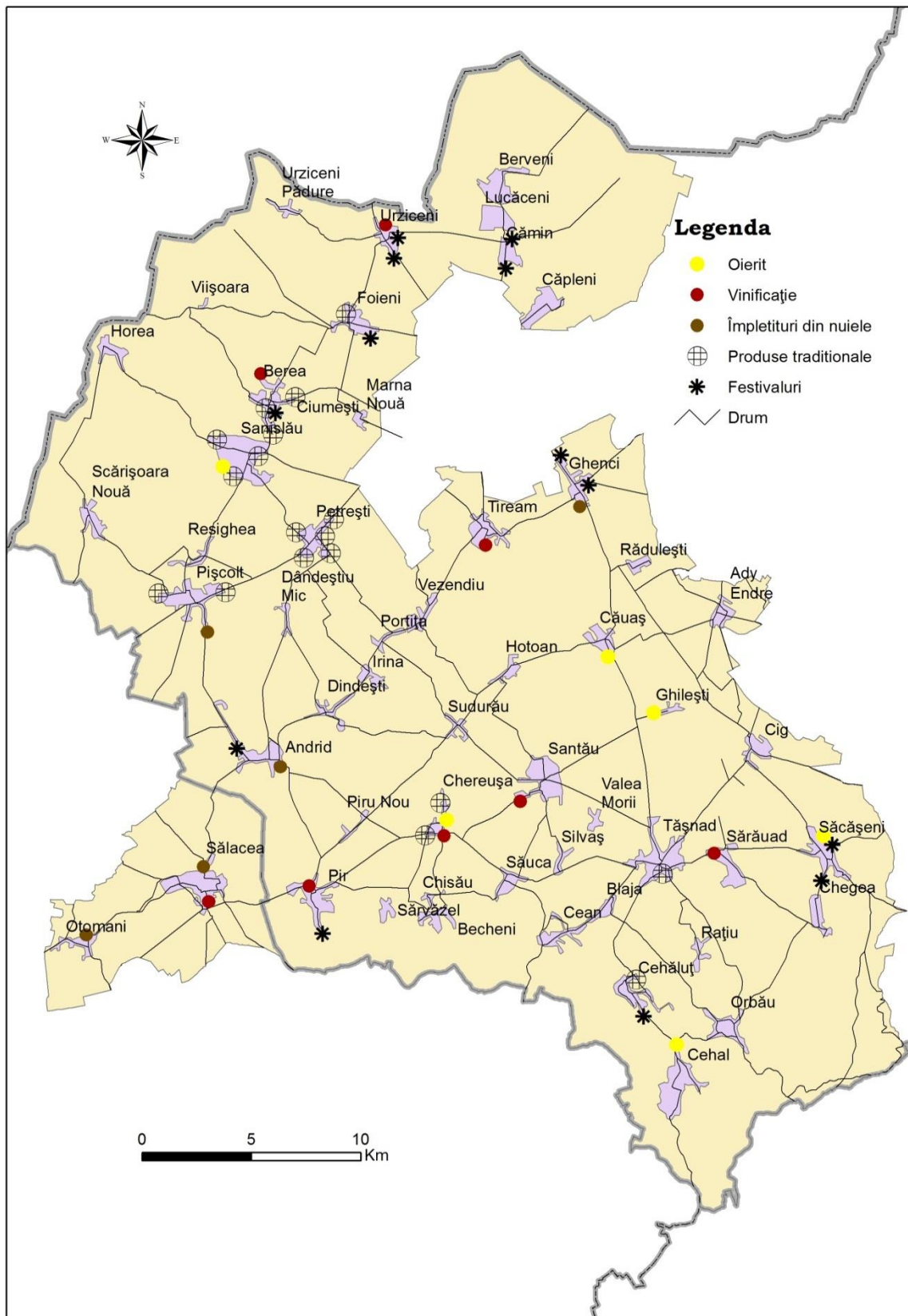

Fig. 25. Festivaluri, ocupații și produse tradiționale la nivelul UAT-urilor din cadrul Gal Sud-Vest Satu Mare

